

ПРИНОСЪТ НА ПРОФСЪЮЗНИТЕ ДОМОВЕ НА КУЛТУРАТА ЗА РАЗВИТИЕТО НА КУЛТУРАТА ВЪВ ВАРНА

Любка М. Денева

Резюме: Докладът разглежда ролята на профсъюзните домове на културата за нравственото, патриотичното и естетическото възпитание на членовете на трудовите колективи в първичните профсъюзните организации във Варна

Ключови думи: културно-масова работа, естетическо възпитание

За издигане равнището на трудовото възпитание и правилно отношение към труда в трудовите колективи на Варна в първичните профсъюзни организации сполучливо се използваша различни форми на културно-масова работа, осъществявана от Окръжния профсъюзен дом на културата „Георги Димитров”, петте отраслеви домове (на транспорта, корабостроителите, търговията и услугите, учителите, химика, завод „Елпром”), 48-те клуба на културата към първичните профсъюзни организации, 113 библиотеки и 5 кина. Всичките разгръщаха дейност, която се доближаваше по-тясно до нуждите, интересите и задачите в трудовите колективи. В този смисъл домовете на културата се явяваха като методически център за практическото осъществяване и внедряване на най-разнообразни форми на културно-масова работа. Цялостната дейност се извършваше под ръководството на методическия кабинет към Окръжния съвет на българските професионални съюзи Варна. Предварителната работа на творческите работници от домовете на културата с отрасливите профорганизации с културно-масовите комисии в заводите, им даваше възможност да се докоснат до най-актуалните проблеми в трудовите колективи.

Съществуваше определен стремеж конкретно да се адресират мероприятия до даден колектив с общи интереси и професии. От такъв характер се осъществяваха вечери на специалисти на младия учител и работник, на безавариинеца,

на търговския работник, на изтъкнати дейци и орденоносци. Традиция бяха ритуалите „приемане в редовете на трудовия колектив”, въвеждане на младите труженици в труда и общественя живот, „Връчване на първа заплата”, „Връчване на трудово отличие”, „Изпращане в пенсия” и други.

Силно емоционално въздействие имаха и трудовите празници, вечери-портрети, вечери на най-добрите професионалисти, вечери на бригадата, на младия специалист, вечер на ветерана, говорещи вестници, викторини, срещи-диалози на най-актуалните проблеми на трудовия колектив, срещи-концерти, забележити дати и събития с участието на самодейните колективи от домовете на културата и професионалисти-певци и артисти.

Домовете на културата участваха и в подобряване организацията на културния отдих на работещите в условията на петдневна работна седмица. Това налагаше обогатяване на формите на културно-масова работа. По-активно се използваше литературата и изкуството за естетическото израстване на труженика като се провеждаха срещи с поети, писатели, художници, артисти и други. Тук трябва да отбележим ролята на кината, библиотеките и радиоуредбите. Репертоарът на кината винаги бе съобразен с културно-масовата работа в предприятията, като от кинематографията „Горна Оряховица” се изискваха такива филми, които да подсилят смисъла и съдържанието на културно-

масовото мероприятие. Библиотекари и радиопрограмни ръководители пишеха сценарий и провеждаха читателски конференции и викторини. Като пример можем да посочим Елка Савянова от дома на културата на транспорта, Мария Гуцанова от завод „Янко Костов” , Магдалена Карамфилова от Автостопанство 4 и други. В тяхна помощ бяха изявиени председатели на клубните съвети на клубовете на културата по места като: Пролет Коларова ТК „Златни пясъци” , Райна Обрешкова – завод „Христо Ботев” , Пенка Живкова – завод за соди Девня.

С лице към работата на клубовете на културата в предприятията бяха и председателите на профкомитетите: на ОКПС „Търговия и услуги” Йорданка Сивриева, на КЗ „Георги Димитров” Росен Димитров, на КРЗ „Одесос” Кольо Петков, на завод „Христо Ботев” Иванка Георгиева, на завод „Дружба” Денка Йорданова и други.

В петте Народни университета към домовете на културата в различни факултети повишаваха своите знания стотици работници. Такъв университет по трудово-правни юридически знания имаше към Окръжния профсъюзен дом на културата „Георги Димитров” с дългогодишен ръководител Масис Хаджожян.

Участието на трудовите колективи в художествената самодейност бе форма за обществена и духовна активност на членовете и развитие на естетическото им възпитание.

С изграждането на самодейни художествени състави се постигна двойка цел: от една страна се възпитаваха самите участници в самодейността като хора с висока култура, високо съзнание, морално-волеви качества , а от друга страна те ставаха мощен източник на всенародно естетическо възпитание и култура.

В домовете на културата и в трудовите колективи работеха около 123 различни състави на профсъюзната самодейност,

около 55 литературни и художествени кръжоци и клубове по интереси с ръководители -професионалисти.

Най-високо относително тегло на художествените самодейни състави и участващите в тях заемаха танцовите колективи хоровите по школувано пеене, народните хорове, театралните състави, вокално-инструменталните състави, съставите по художествено слово, детските музикални школи, балетните школи.

За голямата активност и масовост в художествената самодейност говорят постиженията на републиканските фестивали по художествена самодейност, в които нашите профсъюзните състави заемаха челни позиции. Тези колективи представяха Варна не само в републикански мащаб, но и България в Европа.

С най-продължителна история и творчески успехи на Окръжния профсъюзен дом „Георги Димитров” с дългогодишен директор Величка Балева бяха мъжки хор и „Дружна песен” създаден през 1959г. с диригент Влади Анастасов, а в последствие диригенти - Кръстан Мисирков, Елена Пушкова, Борислав Иванов и отново Влади Анастасов. Танцовият състав с пръв художествен ръководител Димитър Василев(Келвиша), в последствие Георги Маринов, Здравко Иванов, проф. Петър Ангелов.

Високи отличия имаха танцовите състави на дома на културата на транспорта с дългогодишен директор Хриска Борова и художествени ръководители Димитричка и Димитър Кателиеви. В детския състав „Щурце” на братя Райкови израснаха артисти като Албена Михова, Иво Аръков и други. Утвърди се танцовият състав при дома на корабостроителите с дългогодишен директор Таня Савова и художествен ръководител Христо Киров, както и балетната и музикална школа с директор Вера Иванова.

Дамският вокален хор при дома на културата на търговията и услугите с

директор Яна Стаматова и диригент Йордан Попов, хорът на варненските учители – с Донка Бъчварова и диригент на хора Лидия Душек, танцовият състав при дома на химика – с Михаил Георгиев и художествен ръководител на състава Йордан Илиев, танцовият състав при дома на културата при завод „Елпром” с директор Нина Дармонска и художествен ръководител доц. Стефан Желязков.

За цялостната дейност на профсъюзните домове на културата за постигнатото от тях и приносът им към културата на град Варна заслуга имат ,преди всичко, ръководството на Окръжния съвет на Българските професионални съюзи и най-голям дял на неговите председатели Вълкан Стоянов, Страхил Христов, Павел Йорданов и Желю Милушев.

За контакти:
Любка Матеева Денева
Телефон: 0878/302476